

Collectieve reactie op de internetconsultatie ‘Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering’

Deze reactie wordt ingestuurd namens de volgende zeven brancheorganisaties:

VSV (schadevoertuigbranche)	- www.vsv.nl
STIBA (demontagebranche)	- www.stiba.nl
OSVN (schadevoertuigbranche)	- www.osvn.nl
Trucks en Trailers Nederland	- www.trucksentrailersnederland.nl
MRF (metaalrecyclingsector)	- www.mrf.nl
VACO (banden- en wielenbranche)	- www.vaco.nl
VASS Nederland (autobranche)	- www.vassnederland.nl

Hoofdrede van deze reactie.

Onderdeel van de huidige en aanstaande ‘witwaswetgeving’ betreft de beoogde extreem forse beperking van contante betalingen. Nederland bezet wereldwijd de vijfde plaats op de exportranglijst. Hoe kan het zijn dat een essentieel deel van de nationale exportsector, die niet alleen binnen Europa, maar ook (ver) daarbuiten zeer actief is en een multimiljardenbelang vertegenwoordigt, in tal van wetstrajecten (waaronder het Nederlandse ‘plan van aanpak witwassen’) volledig is genegeerd?

Collectieve petitie.

Bovenstaande brancheorganisaties hebben eerder dit jaar bij de Eerste Kamer een collectieve petitie ingediend, teneinde bij de Nederlandse politiek de aandacht te vestigen op een achttal zéér gegronde redenen om alsnog niet te kiezen voor een beperking van contante betalingen tot een maximum van 3.000 euro, maar, als er al een limiet noodzakelijk is, juist te kiezen voor een maximum van 10.000 euro.

Deze petitie heeft helaas niet het gewenste resultaat opgeleverd. Ook de Eerste Kamer ging akkoord met het plan van aanpak witwassen, maar kreeg, in ruil voor dit akkoord, de harde toezegging van minister Heinen dat hij in gesprek zal gaan met ‘de exportsector’, teneinde voor oplossingen te zorgen voor de uiterst schrijnende problemen waar de exportsector mee te maken zal krijgen. Het overleg met minister Heinen moet nog plaatsvinden.

Wellicht ten overvloede, maar voor alle zekerheid, brengen wij de acht, door ons geformuleerde argumenten nogmaals ongewijzigd via deze internetconsultatie onder de aandacht. Deze zijn:

1. Door het ontbreken van een dekkend instant payment-systeem komt de 3.000 euro véél te vroeg;
2. Instant payment is nog geen gemeengoed;
3. De beperking tot maximaal 3.000 euro contant is een nationale kop;
4. Het Europese evenredigheidsbeginsel is niet toegepast;
5. De exportsector is niet betrokken en niet gehoord.
6. Er is in het geheel géén sprake van (Europese) harmonisatie;
7. De 3.000 euro leidt tot uitstroom, c.q. een waterbedeffect;
8. Voor export (ver) buiten Europa zijn de gevolgen desastreus!

1. Door het ontbreken van een dekkend instant payment-systeem komt de 3.000 euro véél te vroeg.

De volgorde, die nu wordt beoogd, is volkomen onlogisch. Contante betalingen nu al rigoreus beperken is, gezien het op dit moment nog volledig ontbreken van een Europees dekkend instant payment-systeem, dan ook onverantwoord. Zolang er geen redelijk en betaalbaar instant payment-alternatief voorhanden is, is het, als je überhaupt nu al een maximum wil opleggen, pure noodzaak om eerst te

starten met het maximum van 10.000 euro en, pas nadat er ruim voldoende alternatieven zijn, over te gaan op een lager (geharmoniseerd) maximum. Uiterst belangrijk om te weten: Met de komst van de Europese verordening op het gebied van instant payments liggen er (deel)oplossingen in het nabije verschiep. Daarover meer in het volgende punt.

Export vindt wereldwijd plaats. Voor bedrijven, die (ver) buiten de EU/EER exporteren, biedt een slechts binnen de EU/EER operationeel instant payment-systeem vanzelfsprekend geen enkel soelaas. Daarover meer onder punt 8.

2. Instant payment is nog geen gemeengoed.

Instant payment biedt, als gezegd, momenteel geen structurele oplossing en is derhalve geen goed alternatief voor contante betalingen. Binnen Nederland is instant payment nauwelijks een probleem.

Buiten Nederland (én buiten Europa) echter vormt het simpelweg ontbreken van een snelwerkend en betaalbaar giraal instant payment-systeem een substantiële bedreiging van de export en daarmee van de (Europees) zo gewichtige vrije handel.

Nederland is er wellicht klaar voor, maar internationaal is men lang nog niet zover. Dat geldt ook voor een substantieel deel van de SEPA-landen. Het volledige gebrek aan (wereldwijde) harmonisatie op dat gebied wordt momenteel compleet over het hoofd gezien.

De meest gesignaleerde problemen in deze betreffen:

- Een buitenlandse betaling per bank duurt vaak dagen, tot soms zelfs een week;
- Er gelden per transactie (zeer) hoge kosten, die variëren van 5 tot soms wel 10%;
- In veel landen hebben klanten weinig tot geen vertrouwen in het 'eigen' bancaire systeem.

De komst van de Europese instant payment-verordening moet ertoe leiden dat landen binnen de EU/EER, c.q. de SEPA-landen (ook buiten de eurozone!) verplicht zorg dienen te dragen voor een (super)snelwerkend en betaalbaar instant payment-systeem in euro's. De planning van deze Europese verordening ziet er als volgt uit:

- Banken binnen de eurozone zijn vanaf 9 oktober 2025 verplicht om instant payments in euro's aan te bieden.
- Banken binnen de EER en buiten de eurozone (dus bv. Polen) worden vanaf 9 juli 2027 verplicht om instant payments in euro's aan te bieden.
- Voor banken buiten de eurozone, die rekeningen aanbieden in de eigen munteenheid zonder de mogelijkheid om euro transacties te maken, gaat de verplichting in vanaf 9 juni 2028.

Het grootste deel van Europa zal in 2027 dus voorzien zijn van het noodzakelijke alternatief voor contante betalingen binnen Europa. Dit is analoog aan de Europese grens van 10.000 euro, die in ook 2027 gaat gelden.

Aanpassen van de, onder punt 1, voorgestelde volgorde, eerst 10.000 en later pas 3.000 euro, is derhalve volkomen logisch en voor de vele exporterende bedrijfstakken uitermate cruciaal!

Meer informatie over de instant payment-verordening vindt u als u [hier](#)¹ klikt (link op laatste pagina).

3. De beperking tot maximaal 3.000 euro contant is een nationale kop.

Het huidige kabinetsbeleid is er op gericht om nationale koppen te verwijderen. Waarom dan, geheel in strijd daarmee, wel een nieuwe kop introduceren? Hou het gewoon op 10.000 euro, hetgeen aansluit bij de a.s. Europese verordening. Het zeer lage (Nederlandse) maximum van 3.000 euro zorgt voor onevenredig nadelige gevolgen voor de betrokken bedrijven (zie s.v.p. punt 7), is zeker niet strikt noodzakelijk en daardoor buitenproportioneel.

In het antwoord van minister Heinen op vragen van Eerste Kamerleden (zie 36228: Nota naar aanleiding van het verslag d.d. 2 december 2024*) over het onderhavige wetsvoorstel noemt hij deze nationale kop een 'lidstaattoptie'. De vraag "Komt de minister echt met deze 'woordspeling' weg?" dient zich daarbij aan. De 3.000 euro is een schoolvoorbeeld van een nationale kop. Niet meer, niet minder! Niet doen dus!

4. Het Europese evenredigheidsbeginsel is niet toegepast.

Er is onvoldoende rekening gehouden met de zware negatieve effecten, die beperking van contante betalingen voor de exporterende bedrijven met zich meebrengt. Sterker nog, er is helemaal niet naar gekeken! Het woord export komt dan ook in het geheel niet voor in het 'Voorstel van wet', niet in het 'Advies van Raad van State' en ook niet in vele andere gerelateerde documenten.

Het evenredigheidsbeginsel houdt in dat Europese maatregelen geschikt én noodzakelijk moeten zijn voor het bereiken van het uiteindelijke doel en geen lasten mogen opleveren die buitensporig zijn in verhouding tot het uiteindelijke doel. Europa heeft 10.000 euro als 'geschikt en noodzakelijk' bestempeld. Impliciet is 3.000 euro dat niet!

5. De exportsector is niet betrokken en niet gehoord.

In hetzelfde voornoemde antwoord* van 2 december 2024 van minister Heinen stelt hij:

"Ook zijn er ten tijde van het opstellen van het plan van aanpak witwassen en het wetsvoorstel gesprekken gevoerd met de partijen, die het meeste te maken zullen krijgen met het verbod."

Bekend is dat er (vermoedelijk alleen) met de BOVAG is gesproken. Deze stelde dat slechts 10% van 'de bedrijven' nog met contante betalingen te maken heeft en dat het 'contanten-probleem' derhalve nauwelijks speelt. Deze stelling is overgenomen, als ware het van toepassing op de gehele 'exportsector'.

Zoals uit deze petitie blijkt, zijn er, naast de BOVAG, aanzienlijk meer exporterende branches. Daarbij gaat het niet alleen om de zeven petitie-indieners. Er zijn er naast deze zeven nog veel meer. Het zijn alleen deze zeven partijen, die zich nu uitspreken.

De op onvolledige en onjuiste gronden geformuleerde stelling, dat 'het contanten-probleem nauwelijks speelt', is onterecht cruciaal geweest in het besluit om, met de krapst mogelijke meerderheid, in de Tweede Kamer (met 76 stemmen voor en 74 tegen) toch te kiezen voor 3.000 euro.

Met de bovengenoemde 'exporterende opstellers' van deze notitie, waarvan sommigen tot bijna 50% en een enkeling een nog veel hoger percentage exporteert, is echter nimmer overleg geweest! En er is ook in het geheel niet gekeken naar de gevolgen voor de export (ver) buiten de EU/EER!

Het ontbreken van overleg met cruciale partijen is feitelijk een 'institutioneel discriminerende omissie'. De stelling van minister Heinen is evident pertinent onjuist!

In het advies van de ATR van 19 december 2019, inzake de Wet plan van aanpak witwassen staat:

"De gevolgen voor de regeldruk van het verbod op contante betalingen zijn berekend als nihil, omdat

aangenomen is dat de handelaren die door dit verbod geraakt worden, reeds beschikken over de mogelijkheden om betalingen giraal te verrichten.”

Ook deze stelling is geheel onjuist! De gevolgen zijn zeer groot (zie s.v.p. punt 7). De klanten van de genoemde handelaren beschikken bij lange na niet over de mogelijkheid om betalingen giraal te verrichten (zie s.v.p. punt 1 en punt 8).

6. Er is in het geheel géén sprake van (Europese) harmonisatie.

Als argumentatie voor de 3.000 euro is gesteld dat ‘we’ dan aansluiten bij landen als België en Frankrijk. De export naar buurland Duitsland (en de ‘achterliggende’ Oosteuropese landen) is echter vele vele malen groter en om die reden van véél groter belang. Met het volledig ontbreken van (Europese) harmonisatie is op geen enkele manier rekening gehouden, hetgeen een enorme omissie is.

Zij nog opgemerkt: Duitsland heeft thans géén limiet! Daar is ‘cash’ nog koning en daar komt voorlopig nog geen einde aan. Ook hier een uiterst belangrijke praktische reden om de volgorde aan te passen naar eerst 10.000 en later pas 3.000 euro.

7. De 3.000 euro leidt tot uitstroom, c.q. een waterbedeffect.

De beperking van contante betalingen, die al enkele jaren door banken wordt opgelegd, leidt nu al impliciet tot een forse uitstroom van valuta én van buitenlandse klanten. Het maximum van 3.000 euro zal deze uitstroom alleen maar vergroten.

Er is dus, in tegenstelling van wat wordt beweerd, wel degelijk sprake van een aanzienlijk waterbedeffect. Dit vormt een desastreuze bedreiging voor de Nederlandse export, c.q. economie.

Exporterende bedrijven zullen, als gevolg van de beperking van contante betalingen, klanten zonder pardon de deur moeten wijzen, dan wel hun export-activiteiten buiten Nederland gaan brengen. Door de beperkingen, die de banken opleggen, zien we dat nu al gebeuren, veelal richting Duitsland. Het maximum van 3.000 euro zal deze uitstroom, veel meer dan bij een maximum van 10.000 euro, alleen maar versterken.

Een bijkomend nadeel van de beperking tot 3.000 euro is dat dit zorgt voor nog meer afhankelijkheid van ‘digitaal geld’ en van de banken, waar cyberdreigingen, langdurige storingen en fraude (phising, spoofing e.d.) in steeds grotere mate plaatsvinden.

Overigens doemt de vraag op waarom de beperking van contante betalingen alleen wordt opgelegd aan het bedrijfsleven en niet aan particulieren. Vreemd is ook dat Europa aan de ene kant de beschikbaarheid en acceptatie van contant geld wettelijk vast wil leggen (klik [hier](#)² voor meer informatie) en aan de andere kant contant geld voor het bedrijfsleven wil beperken. Dit wringt aanmerkelijk en neigt naar institutionele discriminatie.

8. Voor export (ver) buiten Europa zijn de gevolgen desastreus.

Als gezegd, voor bedrijven, die (ver) buiten de EU/EER exporteren, biedt een Europees dekkend instant payment-systeem vanzelfsprekend geen enkel soelaas.

Er zullen desastreuze betalingsproblemen ontstaan, omdat in zeer veel landen (ver) buiten Europa betalingen momenteel niet via het bancaire systeem gerealiseerd kunnen worden. Het advies van de ATR (zie s.v.p. punt 5) is dan ook geheel in strijd met de werkelijkheid.

De buiten de EU/EER exporterende bedrijven maken zich dan ook zéér ernstige zorgen! Er dreigt, direct en indirect, een rampscenario voor hun handel, waarbij het in sommige gevallen om vele miljarden euro's gaat! Voor deze bedrijven zou om die reden een uitzondering moeten worden gemaakt.

Tot slot – Een werkbare oplossing is noodzakelijk!

Met de bovenstaande acht redenen menen wij ruim voldoende argumenten te hebben verstrekt om te kiezen voor het maximum van 10.000 euro en niet voor 3.000 euro. De 10.000 euro is nog steeds schadelijk, echter is het een simpele en logische rekensom dat de 10.000 euro, praktisch gezien, veel minder schadelijk is dan de op dit moment hoogst ongewenste en 'voorbarige' 3.000 euro.

Los van alle bestaande minnen en plussen, is het noodzaak om te kijken welke uitzonderingen mogelijk zijn om te komen tot een niet-schadelijke en werkbare transitie, teneinde het bestaansrecht van de exporterende bedrijven en de praktische werkbaarheid te waarborgen. Wij gaan daarover graag (alsnog) in gesprek met de minister!

Deze reactie is op 28 augustus 2025 ingediend door:

VSV	: Peter Goedbloed - Algemeen Voorzitter
STIBA en OSVN	: Stefan Cabri - Algemeen Secretaris
Trucks en Trailers Nederland	: Wim van Rheenen - Voorzitter
MRF	: Hans Koning - Verenigingsadviseur
VACO	: Arie Verhoef - Sectorsecretaris
VASS Nederland	: Mirjam van der Rijt – Directeur

Volledige links

¹ <https://www.betalvereniging.nl/betalingsverkeer/giraal-betalingsverkeer/instant-payments/verordening/#:~:text=De%20publicatie%20van%20de%20Instant,gewone%20overboekingen%20voor%20betaalrekeningen%20aanbieden>

² https://www.ecb.europa.eu/euro/cash_strategy/acceptance-cash/html/index.nl.html